

Kalendár výročí osobností okresu Galanta

Máj 2021

Pred 80. rokmi (8.5.1941) sa narodil v Bratislave fyzik a politik **Ing. Árpád Duka-Zólyomi**. Gymnázium s vyučovacím jazykom maďarským absolvoval **v Galante**. Neskôr vyštudoval Fakultu technickej a jadrovej fyziku na Českom vysokom učení technickom v Prahe, odbor reaktorová fyzika. V rokoch 1968-1976 pracoval ako vysokoškolský pedagóg a výskumník Univerzity Komenského v Bratislave. V rokoch 1976-1989 pôsobil ako vedúci pracovník vo Výskumnom ústave atómového jadra v Dubne (Rusko). V rokoch 1992-2004 bol poslancom Slovenskej národnej rady, kde zastupoval maďarskú menšinu, neskôr poslancom za Stranu maďarskej koalície v Európskom parlamente. Vydal asi 80 odborných publikácií a vysokoškolských učebníc. Je Čestným občanom obce **Matúškovo** (2003).

Pred 125. rokmi (9.5.1896) sa narodil v Hronci (okr. Banská Bystrica) hudobný skladateľ a pedagóg **PhDr. Ján Fischer** (ps. Kvetoš). Študoval na pražskom konzervatóriu. Hudobnú vedu absolvoval na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Ako pedagóg pôsobil **v Seredi**, kde v rokoch 1925-1941 založil a viedol spevokol Zvon. Súčasne bol osvetovým pracovníkom a kronikárom mesta. V rokoch 1950-1960 učil na bratislavskom konzervatóriu. V Seredi nesie jeho meno Základná umelecká škola Jána Fischera Kvetoš.

Pred 55. rokmi (14.5.1966) sa narodil v Dunajskej Strede maďarský spisovateľ **Alfonz Talamon**. Tri roky žil **v Horných Salibách**, potom sa rodina presťahovala **do Sládkovičova**. Už na základnej škole sa prejavil jeho talent a vzťah k literatúre. V roku 1984 maturoval na Gymnázium s vyučovacím jazykom maďarským **v Galante**. Štúdiá na vysokej škole neukončil. Po vojenčine sa stal redaktorom novín Szabad Újság. Neskôr pôsobil ako odborný metodik Ústredia Csemadoku v Bratislave. Od 1991 bol spisovateľom na voľnej nohe. Nositeľ literárnych ocenení. V roku 2006 odhalili jeho sochu v Sládkovičove a každý rok tu odovzdávajú literárnu Cenu Alfonza Talamona.

Pred 105. rokmi (16.5.1916) sa narodil v Šúrovciach spisovateľ, novinár a redaktor **Jozef Zavorský**. Meštiansku školu navštevoval **v Seredi**. Maturoval na gymnázium v Trnave. Pôsobil ako redaktor Slovenskej pravdy v Bratislave, v rokoch 1936-1952 jeho redaktor, postupne zodpovedný redaktor, šéfredaktor rôznych novín a časopisov. V 50-tych rokoch perzekvovaný, pracoval ako montér. Od roku 1968 novinár na voľnej nohe.

Pred 90. rokmi (17.5.1931) sa narodil v Kátlovciach básnik, publicista a prekladateľ **Jozef Vágovič**. Študoval na gymnázium v Šaštíne, **Galante** a maturoval v Trnave. Pôsobil ako učiteľ, popri zamestnaní študoval na pedagogickej fakulte v Bratislave. V roku 1952 emigroval, natrvalo sa usadil v USA. Patril medzi aktívnych pracovníkov slovenskej emigrácie. Publikoval v zahraničných časopisoch, po roku 1989 aj na Slovensku.

Pred 165. rokmi (23.5.1856) umrel v Gbeloch (okr. Senica) historik a pedagóg **PhDr. Karol Láni**. Filozofiu študoval v Trnave, teológiu v Trnave a v Pešti. Pôsobil ako profesor na gymnázium v Trnave, administrátor v Trstíne a v roku 1848 **Šoporni**. Knihovník a archivár

vikariátu v Trnave a od roku 1853 farár v Gbeloch. Je autorom dejín Uhorska, a učebnice dejín pre slovenské stredné školy. Písal náboženskú literatúru, v mladosti básne a novely.

Pred 140. rokmi (28.5.1881) sa narodil v **Šoporni** redaktor a básnik **Andor Peterdi**. Absolvoval hereckú školu divadla Vígszínház v Budapešti. Začal pracovať ako redaktor novín a časopisov, v ktorých uverejňoval svoje novely a básne. V období medzi dvoma svetovými vojnami mal obchod so starožitnosťami. Po roku 1945 už nepublikoval.

Pred 140. rokmi (30.5.1881) sa narodil v **Seredi** zbormajster **Viliam Kratochvíla**. Vyučil sa za záhradníka. V roku 1925 založil a do svojej smrti predsedal speváckemu zboru Zvon v Seredi.